

Digitalisaation tukeminen: toimintakonseptin, työkäytäntöjen ja järjestelmän rinnakkainen opettelu ja kehittäminen

Digitalisaatio ja tietotekniset välineet vaikuttavat yrityksen koko toimintakonseptiin: ne sekä mahdollistavat että edellyttävät uutta työnjakoa, uudenlaisia prosesseja ja uusia työkäytäntöjä tuotteiden ja palvelujen tuottamisessa. Tarkastelemme kehittävän työntutkimuksen viitekehystä ja käsitteitä käyttäen, miten uutta toimintakonseptia ja uutta integroivaa tietojärjestelmää työvälineenä otettiin käyttöön puuhuoltoprosessissa.

Puuhuoltoprosessin toimijat muodostavat verkoston, johon kuuluvat metsäyrityksen metsäasiantuntijat, metsäkoneyrittäjät (puun korjuu, lähi- ja kaukokuljetus) sekä usein myös tien kunnossapitoon, auraukseen, raivaukseen, istutuksiin jne. metsänhoitotöihin liittyviä palveluntarjoajia. Uuden konseptin keskeisenä ideana ovat pidemmälle automatisoidut suunnitteluprosessit puunhankinnassa ja logistiikassa, minkä mahdollistavat aiempaa tarkemmat lähtötiedot joko toimijoiden syöttäminä tietoina tai organisaatioiden rajat ylittävän järjestelmäintegraation kautta esimerkiksi metsään.fi – järjestelmästä hankittuna. Samalla muuttuu toimijoiden työnjako suunnittelussa, ohjauksessa ja laatu- ja määrävalvonnassa.

Tarkastelemme, miten toimintatapa- ja käyttöönottokoulutuksen yhteydessä luotiin yhteistä ymmärrystä järjestelmän käytöstä ja uuden toimintakonseptin mukaisesta toiminnasta. Aineistona ovat toimintatapa-koulutuksen e-materiaalit sekä käyttöönottokoulutuksen skype-videoinnit sisältäen suulliset keskustelut, chat-keskustelut sekä koulutuksessa esillä olleen materiaalin.

Käyttöönottokoulutus nosti esille osallistujien kokemia ristiriitoja toiminnan periaatteiden (säännöt) ja järjestelmän käytön välillä koskien mm. eri toimijoiden työnjakoa. Systemaattisesti toteutettu toimintatapa- ja käyttöönottokoulutus kuitenkin mahdollisti niiden yhteisen käsittelyn ja selkeyttämisen. Tiivistämme tulokset käytännön vinkeiksi, joilla digitalisaatiota voi tukea koulutuksen keinoin.